

درگذشت استاد ریاضی دانشگاه تهران

علینقی زند
(۱۳۹۳-۱۳۱۴)

از ژاک دیکسمیه برای دوره لیسانس ریاضی بود که با عنوان کتاب اول جبر، جلد اول و دوم (۱۳۵۰)، کتاب دوم آنالیز، جلد اول (۱۳۴۹) و توپولوژی عمومی (۱۳۷۶) توسط انتشارات دانشگاه تهران منتشر شد. دکتر زند همچنین با تیمی از ریاضیدانان کشور برای تجدیدنظر در برنامه ریاضی دوره دبیرستان همکاری کرد. او در سال ۱۳۵۶ برای گذراندن فرصت مطالعاتی به دانشگاه ادینبروی انگلستان رفت و تحقیقاتی روی near rings انجام داد.

دکتر زند طیف وسیعی از درس‌های دوره کارشناسی و کارشناسی ارشد ریاضی را در دانشگاه تهران تدریس کرد که دروس جبر، جبر خطی، نظریه گالوا، آنالیز و توپولوژی از آن جمله‌اند. او در ایجاد جو علمی و پویا در گروه ریاضی دانشگاه تهران نقش بسزایی داشت، و فرد شاخص دانشگاه تهران در معرفی جبر مدرن به شمار می‌آید. دکتر رحیم زارع‌نهدی، استاد ریاضیات دانشگاه تهران که از شاگردان و بعداً از همکاران دکتر زند بود درباره استاد و همکارش چنین می‌گوید: «دکتر زند به مفاهیم اصلی طیف وسیعی از دروس مسلط بود و با تدریس همزمان دروسی در جبر، آنالیز و توپولوژی وحدت ریاضیات را به نمایش می‌گذاشت. همواره علاقه‌مند به مباحث پیشرفته روز بود. تنوع و عمق مطالب درسی برایش بیشتر اهمیت داشت تا شیوه تدریس، از لحاظ خصوصیات شخصی، فردی صریح‌الهیجه و با شهامت بود و بارها چوب این ویژگی‌ها را خورد».

دکتر زند در سال ۱۳۷۳ بازنشسته شد، ولی کار تدریس و راهنمایی دانشجویان را در دانشگاه آزاد واحد تهران مرکز ادامه داد و در کارهای فرهنگی نیز فعال بود. روانش شاد.

دکتر علینقی زند استاد بازنشسته ریاضیات دانشگاه تهران در فروردین ماه امسال پس از یک سال بیماری درگذشت. او در سال ۱۳۱۴ در شهر خوی متولد شد. تحصیلات خود را تا سال قبل از دیپلم در خوی گذراند و در ۱۳۳۳ برای سال آخر به دبیرستان مروی تهران رفت. در سال ۱۳۳۴ در دوره لیسانس ریاضی دانشکده علوم دانشگاه تهران پذیرفته شد و در ۱۳۳۷ با احراز رتبه اول فارغ‌التحصیل گردید و بلافاصله به عنوان دبیر دکتر اسداله آل‌بویه استاد این دانشکده استخدام شد.

علینقی زند در سال ۱۳۴۱ برای ادامه تحصیل به فرانسه رفت و در دانشگاه سوربن پاریس، تحت نظر پروفیسور شارل ارسمن کار کرد. هر چند ارسمن، که از شاگردان سابق الی‌کارتان بود، به خاطر کارهای ارزنده‌اش در هندسه دیفرانسیل شهرت داشت، در آن زمان به نظریه رسته‌ها روی آورده بود. زند هم رساله خود را در همین زمینه نوشت و در سال ۱۹۶۶ از آن دفاع کرد. موضوع رساله وی «رسته‌های پیش‌جمعی» (Sur les categories preaditive) بود.

دکتر زند در سال ۱۳۴۶ به کشور بازگشت و کار خود را در گروه ریاضی دانشکده علوم دانشگاه تهران ادامه داد. وی فرد پیشرو در میان چند نفری (غالباً تحصیل‌کرده فرانسه) بود که پس از بازنشستگی نسل اول استادان وارد هیئت علمی گروه ریاضی شدند و تلاش‌های ارزنده‌ای برای تغییر برنامه درسی دوره لیسانس ریاضی دانشگاه تهران و تنظیم آن برنامه مطابق با دانشگاه‌های پیشرفته دنیا انجام دادند.

از فعالیت‌های ارزشمند وی و همکارانش در این مورد، ترجمه کتاب‌هایی